

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור עלידי
צעירי אגודת חב"ד - המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

יש חדש

מאחורי המסכות

צעירי חב"ד הוציאו לאור לקראת פורים במהדורה חדשה ומהודרת את החוברת "פורים - החג שמאחורי המסכות" - כל מה שצריך לדעת על פורים. בחוברת מוגש הרקע ההיסטורי של פורים, תיאור מהלך האירועים המסופר במגילה, משמעות החג, הלכות החג, וגם סיפור בלתי נשכח על פורים. החוברת כתובה בלשון בהירה ושווה לכל נפש. כמרכז הופקו עלוני הסברה על החג למבוגרים ולילדים. להשיג בבתי חב"ד.

הרצאות משמחות

תקליטור ובו סדרת שיעורים והרצאות, מפי טובי המרצים, בנושא השמחה, הופק על ידי יהדות טיווי. השמחה כמפתח להצלחה בחיים, שמחה ברגעי משבר, חשוב טוב ויהיה טוב, הפוטנציאל החיובי שבדברים כואבים. בתקליטור גם נישגו חב"ד מקוריים, מפי הרב יאיר כלב. טל' 052-2704808.

חדש במוזיקה

מבחר של הפקות מוזיקליות חדשות לקראת ימי הפורים, שלומי גרטנר מגיש את אלבומו הרביעי - Imagine. באלבום צבעים וגוונים מיוחדים שטרם נשמעו באלבומי הקודמים. שמחת החיים - אלבום שבו משתתפים הזמרים מנדי ורדיגר, ישראל ורדיגר, בני פרידמן ועוד. יוחי בריסקמן מגיש את אלבומו הראשון של זמר חדש - שמחה ליינר, ובו עשרה שירים. להשיג בחנויות המוזיקה.

זמני השבוע

ירושלים תלאיבי חיפה בארשבע אילת ניו יורק

כניסת השבת 5:35 5:23 5:23 5:11 5:21 5:06

צאת השבת 6:35 6:19 6:21 6:20 6:20 6:19

312 בתי חב"ד
לשירותכם *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר חב"ד 6084000
טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

מה באמת הביא את ההמונים

אולי העצרת הענקית הצליחה להעביר מסר להמוני העם כי יש כאן ציבור נחוש ומלוכד, שצריך לדבר איתו ולא עליו

המריצו את ההמונים תחושת הרמיסה והפטרונות (צילום: מנדי הכטמן)

אות האלפים, שמילאו את הכניסה לירושלים בעצרת התפילה הענקית ביום ראשון השבוע, באו למקום על-פי קריאת האדמו"רים והרבנים, אבל האמת היא שהם חיכו לקריאה הזאת. אני שים נשים וטף עזבו הכול. רבים מהם נסעו שעות הלון ושעות חזור. הם לא עשו זאת אך ורק בקבלת עול, מתוך מחויבות לעיקרון 'מצווה לשמוע דברי חכמים'. הם באו כי מתוך ליבם ביקשה לפרוץ צעקה גדולה.

כמה דמוגוגיה יש בניסיון ההיתממות: "איך אפשר להאשים אותנו בשנאת חרדים, אם אנחנו רוצים בשבילם את מה שאנחנו רוצים בעבור ילדינו. וכי אנו שונאים את ילדינו?". כן, זו שנאת חרדים מזוקקת. משמעותה האמיתית של האמירה היא: "איננו שונאים אותם כבני אדם. אנחנו פשוט רוצים שהם לא יהיו חרדים; שיהיו כמו ילדינו".

על זה קמה הזעקה הגדולה. על הזכות להיות שונה, להאמין בערכים אחרים, להציב סדרי עדיפויות אחרים, לשמור על דרך ייחודית ועל מורשת אחרת. הציבור הזה אינו מוכן שיחנכו אותו. הוא גאה בחינוך שלו ובמורי דרכו. אין לו שום סיבה להקשיב להטפות מוסר מפי מי שדרכם אינה בדיוק מופת של חינוך לערכים ולשמירת הרציפות של העם היהודי.

אין דורכים על הראש

נכון, יש צרכים של מדינה ושל חברה, אבל הדרך לאזן בינם ובין אורחות חיי ואמונתו של ציבור אינה עוברת בנתיב של דורסנות וזריעת שנאה. עושים זאת בהידברות ובהקשבה, בניסיון להבין את צרכיו של הציבור, את חששותיו, את הרגישויות שלו. אין דורכים על ראשו ברגל גסה.

גדולה התקווה כי עצרת התפילה תפעל קודם כול למעלה, שהקב"ה יערה עלינו ממרום רוח של אהבת ישראל ושל שלום פנימי, ושיתבטלו כל הניסיונות לשטות ציבור אחד במשנהו. ואולי העצרת הענקית גם הצליחה להעביר מסר להמוני העם כי יש כאן ציבור נחוש ומלוכד, שצריך לדבר איתו ולא עליו.

בין המתכנסים היו תלמידי ישיבות ואברכי כוללים, אבל גם המוני יהודים שעובדים למחייתם, שעזבו את מקום עבודתם ובאו. היו בהם רבים ששירתו בצה"ל, ועדיין משרתים במילואים. היו בהם גם חיילים בפועל, שיצאו מוקדם יותר מבסיסהם ובאו לזעוק עם אחיהם. כי בנפשם בָּעָרָה בָּעָרָה גדולה.

קולות מוכרים

המריצו את ההמונים תחושת הרמיסה והפטרונות, והניסיון הנואל לחנך מחדש ציבור שלם. האנשים האלה ביקשו למחות על שיח השנאה שמלבים גורמים מסויימים, מתוך מניעים פופוליסטיים. על הניסיון להפוך מאות אלפים לציבור לא-לגיטימי, לשק חבטות שאפשר לתלות בו את כל חולי החברה.

העם היהודי מכיר היטב את הקולות האלה, שנעשו בוטים יותר ויותר בשנה האחרונה. הם מתכסים תמיד בטיעונים ענייניים לכאורה, אבל מאחוריהם מסתתרת כוונה לשלול מציבור שלם את הלגיטימיות שלו ולהכשיר את הקרקע לפגיעה בזכויותיו.

טענות לא חסרו מעולם. לאורך הדורות האשימו את היהודים שאינם יצרניים, שהמקוואות מפיצים מחלות, שבתיהם הכנסת משמשים מוקדים לחתרנות, שהתלמוד מטיף לשנאת גויים, שהחינוך היהודי אינו מקנה כלים להשתלבות בחברה. את הטענות האלה השמיעו שוב ושוב, ומכאן הייתה קצרה הדרך לנקיטת צעדים שיצרו את זכויות היהודים.

יצירה פלאית ושמה: יהודי

המצוות ולהתרחק מן העברות", אלא ש"יצרו הוא שתקפו". ואפילו יהודי 'קל שבקלים' מוסר את נפשו על קידוש השם, כפי שאירע בפועל במשך כל הדורות.

לשון חיבה

עניין זה מתבטא גם בפרשת ויקרא. הפרשת נפתחת במילה "ויקרא", שהיא "לשון חיבה". לכן גם לא נאמר מי הפונה, שכן כאשר יש קרבה עמוקה כליכך אין צורך לומר מי הפונה. בהמשך הקב"ה אומר למשה: "אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קִרְבָּן". היהודי מוגדר 'אדם', שזה התואר הנעלה ביותר, כדי להראות את יוקרו וחיבתו.

מכל זה עולה המסר עד כמה יש להיזהר בכבודם של ישראל ולא לדבר בגנותם. גם כשפוגשים יהודי שהתנהגותו עדיין אינה כפי הראוי, יש לזכור שהוא חלק מ"עם" זו יצרתי לך, ובוודאי בסופו של דבר "תהילתי יספרו".

(תורת מנחם תש"נ, כרך ב, עמ' 480)

עם ישראל, אלא בעצם קבלת הקב"ה למלך ביציאת מצרים ובמתן תורה.

מחדש כאן הנביא שנוסף על כך עם ישראל הוא יצירה של הבורא, שיצר אותה לעצמו - "יצרתי לך". על כך נאמר: "כל מקום שנאמר 'לך', אינו זו לעולם". נמצא שכל יהודי, עד סוף כל הדורות, הוא חלק מעם ישראל, חלק מ"עם" זו יצרתי לך, והוא פועל בעצם קיומו שהקב"ה יהיה מלך.

הישרדות ניסית

גם הביטוי 'יצרתי' (ולא 'בראתי') בא ללמד את מעלתם הגדולה של בני ישראל. אפילו ה'יצירה', הצורה של היהודי, תכונות נפשו ואפילו צורתו הגשמית - קדושות הן. כל צורתו והווייתו של יהודי הן יצירה של הקב"ה.

לכן נפסקה ההלכה שרצונו האמיתי של כל יהודי הוא לקיים את רצונו של הקב"ה, ומשום כך אפשר לכפות את החייב לתת גט לעשות זאת "עד שיאמר רוצה אני", כי בתוך נפשו הוא "רוצה להיות מישראל ורוצה לעשות כל

הפטרות הפרשה נפתחת בפסוק (מישעיה) "עם זו יצרת לי, תהלת יספרו". במילים האלה הקב"ה מגדיר את עמו כיצירה המיוחדת לו, ואת תפקידו של עם ישראל - לספר את תהילתו של הקב"ה.

לכאורה אלה שני דברים נפרדים. האחד מדבר על מהותו של ישראל כעם, והשני על תפקידו להלל את הקב"ה. אולם אם מנתקים את חלקו השני של הפסוק - את תפקידו של עם ישראל להלל את הקב"ה - מה המיוחד בהיותו עמו של הקב"ה? איזה ערך יש ליהודי אם אין הוא מספר את תהילות ה', והלוא לשם כך נברא היהודי - "אני נבראתי לשמש את קוני"?

מרגע הלידה

אלא שהיותו של עם ישראל עמו של הקב"ה הוא אכן עניין לעצמו. עצם קיומו של עם ישראל יוצר בין הקב"ה ובין העם מערכת יחסים של מלך ועם. הלוא "אין מלך בלא עם", וממילא מציאות המלך תלויה בזה שיש לו עם. מעלה זו אינה תלויה במעשיו של

אמרת השבוע

חמוץ ומתוק

כאשר הרבי הרש"ב מליובאוויטש היה בן שתים עשרה, ערך סיום על כל ששת סדרי משנה. כשסיים, הסביר אביו, הרבי המהר"ש, את עניין ששת הסדרים בעבודת ה' הרוחנית, והתעכב על סיום המשנה המדבר על חלות דבש.

לאחר מכן אמר: "התורה אומרת 'כי כל שאור וכל דבש לא תקטירו ממנו אֶשָּׁה לה'. 'כל שאור' רומז לאדם שלעולם הוא 'חמוץ', בבוקר ובערב, בשבת, בחג ובימות החול. 'וכל דבש' רומז לאדם שהוא תמיד 'מתוק', בבוקר ובערב, בשבת, בחג ובימות החול. הוא 'מתוק' לעצמו ו'מתוק' לאחרים.

"אומרת התורה: 'לא תקטירו ממנו' - משתי הדרכים האלה אי אפשר להביא קרבן לה'".

פתגם חסידי

"שלושה דברים למדתי מתינוק: אינו יושב בטל לרגע. בבואו לבקש דבר מה - פורץ בכני מעומק לב. וכשנתמלא חפצו - הוא שמח ואין בו מרה שחורה" (רבי משה לייב מסטוב)

קרבנות | מאת הרב אליעזר ברוד

מן המעיין

קרבן לפי המקריב

"אם עולה קרבנו מן הבקר" (ויקרא א,ג). הפסוק מונה שלושה מיני קרבנות: בקר, צאן ועוף. העשיר, שהוא מלא ביטחון עצמי וגאווה, ונוטה לחטוא יותר, צריך להביא קרבן גדול - "מן הבקר". הבינוני, החוטא פחות, יוצא ידי חובה בעולה מן הצאן - "מן השנה". ואילו העני, שפל הרוח, החוטא פחות מכולם, דיי לו בקרבן הקטן ביותר - "מן העוף".

(זוהר)

ובלבד שיכוון

נאמר בעולת הבהמה "אֶשָּׁה ריח ניחוח" (ויקרא א,ט), ונאמר בעולת העוף "אֶשָּׁה ריח ניחוח" (ויקרא א,יז), ובמנחה "אֶשָּׁה ריח ניחוח" (ויקרא ב,ב). ללמד שאחד מרבה ואחד ממעט, ובלבד שיכוון אדם דעתו לשמים.

(משנה מנחות יג,א)

שהעשיר יכוון

המילים "ובלבד שיכוון את ליבו לשמים" אינן אמורות על הממעט, אלא על המרבה, על המביא קרבן בעושר. שכן הממעט, העני, ודאי רואה בנדבתו את תוכה, ונדאי שהוא מכוון את ליבו לשמים.

(רבי בונם מפשיסחה)

פעולת הכוונה

"והקריבו בני אהרון הכוהנים את הדם" (ויקרא

א,ה). את הקרבנות מקריבים עלידי הכוהנים דווקא, כי רק הכוהן, איש החסד, ביכולתו לפעול הן את העלייה הן את המשכה הנפעלות עלידי הקרבן.

(ספר המאמרים קונטרסים)

הקרבת הרצון

הקרבת הדם בעבודה הרוחנית בנפש האדם היא הקרבת הרצון, "כי הדם הוא הנפש". את כל החמימות בנפש ואת רתיחת הדמים שיש לאדם בהבלי העולם, עליו להפוך לרשפי אש של אהבת ה', בעבודת התורה והתפילה ובקיום המצוות.

(ספר המאמרים תרצ"ו)

עלייה לעולמות

"אֶשָּׁה ריח ניחוח לה" (ויקרא א,ט). הקרבנות פועלים בירור ועלייה לכל העולמות, והפסוק שלפנינו רומז לשלוש העליות: "אֶשָּׁה" - עלייה מעולם העשייה; "ריח" - עלייה מעולם היצירה; "ניחוח" - עלייה מעולם הבריאה לעולם האצילות.

(ספר המאמרים ת"ש)

מצווה בשעתה

"ואם לא תשיג ידו לשתי תורים והביא את קרבנו עשירית האיפה סולת" (ויקרא ה,יא). תניא רבי יהודה אומר: חביבה מצווה בשעתה, שמיד הוא מביא ואין ממתינים לו עד שיעשיר ויביא כֶּשֶׁף או שעירה.

(תורת כוהנים)

הנפטר המסתורי

איש מבאי בית ההקדש של קרקוב לא העיף מבט שני באורח שבא בשערי הבית. הוא לא נראה שונה מעוברי אורח אחרים שפקדו את האכסניה החינמית. מקצתם היו אורחים שעברו בעיר או עניים מקומיים. כולם זכו לאירוח חם בלב פתוח.

אלא שמטרות ביקורו של האורח לא היו שגרתיות. אחרי שהניח את חפציו באחת הפינות שאל לכתובתו של גבאי החברא קדישא.

"מה רצונך?", שאל הגבאי את ההלך, וסקר אותו במבטו.

"רצוני לרכוש חלקת קבר ליד ה'מגלה עמוקות'", הניח האורח פצצה על שולחנו של הגבאי.

"מה אמרת?!", קפץ הגבאי. לרגע חשב שלא שמע טוב את הדברים.

האורח חזר על דבריו. הוא מעוניין לקנות לעצמו חלקת קבר סמוך לקברו של הגאון רבי נתן נטע שפירא, המכונה 'מגלה עמוקות'.

הגבאי הביט באורח בתדהמה. כיצד מעז ההלך הזה להעלות על דעתו להיטמן לצד הרב הנערץ, שעל מצבתו נכתב: "פה נטמן איש קדוש מן הקדמונים, גילה עמוקות רזין ומטמונים, הוא שאומרים עליו שדיבר עם אליהו פנים אל פנים?"

"לא בא בחשבון", פטר את האורח, ובלבו הגדיר את הלה כעוד תימהוני שבוודאי נודד בין הקהילות.

"אנא, אני מפציר בך!"... התחנן האורח, ולא אמר נואש גם כאשר הבהיר הגבאי לו חד'משמעית כי כל ניסיונותיו לשווא הם.

"אתן את כל כספי עבור חלקת הקבר הזאת", אמר לפתע האיש.

הגבאי כבר החל לאבד את סבלנותו. "בסדר", רטן, "תן לי אלף זהובים ואמכור לך את חלקת הקבר". הוא היה בטוח כי בכך ייפטר מן הטרדן.

האורח לא השתהה. הוא פשפש בתיקו, הוציא ערימת זהובים והחל למנות בנחת. כעבור זמן'מה הונחו אלף זהובים אל מול עיניו הנפערות של הגבאי. "הנה לך", אמר האורח.

האחרון פתח וסגר את פיו חליפות. סכום כזה לא ראה מימיו. הוא הביט בכסף ובהלך, ולבסוף נטל את הנוצה, טבלה בדיו, כתב שטר מכירה והעניק אותו לאורח, שנראה עתה מאושר מאין כמותו.

עדכנו הסקרנים זה את זה. הנפטר היה האורח שאך אתמול קנה את חלקת הקבר.

מאחר שלא היו לו קרובים או מכרים מיהרו אנשי החברא קדישא לקבור את הנפטר בחלקת העניים שבירכתו בית העלמין. עם כל הכבוד לשטר המכירה, חשב הגבאי, לא נכון יהיה לכבד את ההתחייבות, מפני כבודו של בעל ה'מגלה עמוקות'.

"מוזר ההלך הזה", מלמל לעצמו הגבאי, כשהסתלק האיש ובדו המסמך החשוב. בליבו תהה אם לא חילל את קדושת ה'מגלה עמוקות' בהשכינו לצידו הלך זר, אך מיד התנחם במחשבה שהאיש נראה צעיר ובריא, ועד שתבוא עתו יעברו מים רבים בנהר.

בבוקר שלמחרת נוצרה התקהלות באכסניית ההקדש. "אורח נפטר",

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

חבלי משיח

כידוע, הגלות נמשלה לעיבור והגאולה ללידה. ייסורי הגלות מתחלקים לשלושה סוגים, המקבילים לשלושת סוגי הצער הקיימים בעת העיבור והלידה: יש הייסורים ה'רגילים' של תקופת הגלות, שהם בדוגמת 'צער העיבור'. לאחר מכן ישנו הסבל המתעצם של תקופת 'עקבתא דמשיחא', בבחינת 'חבלי משיח', המשולים 'לחבלי לידה'. ולבסוף הכאב המיוחד של המעבר מגלות לגאולה, המשולל לצער הלידה עצמה.

הצרות ה'רגילות' של הגלות הן בדוגמת כתישת הזית, שעלידה הוא מוציא את שמנו (כמאמר חז"ל במנחות נגב). זו מטרות הפנימית של צרות הגלות ושל כל הרדיפות והייסורים – לגלות ולהוציא את ה'שמן' שבתוך עם ישראל, את כוח מסירות הנפש והדבקות המוחלטת בה'. דווקא עלידי הניסיונות שעם ישראל מתנסה בהם בתקופת הגלות, הוא מבטא יותר את עומק האמונה ואת עוצם הקשר בינו לבין הקב"ה.

כאב הלידה

סוג שני של צרות וייסורים מופיע סמוך לגאולה. אלה 'חבלי משיח'. מטרות להשיג את הזיכרון האחרון שלפני הגאולה, וגם ליצור את התנאים שלתוכם תפרוץ הגאולה. מכיוון שהגאולה היא מציאות חדשה לגמרי, אין היא יכולה לבוא לתוך המציאות הרגילה. לכן נדרש תהליך של הרס המציאות הקיימת, מין יצירת חלל, שעליו יכולה להיבנות הגאולה.

אולם הסוג השלישי של צרות הגלות הוא בדוגמת כאב הלידה עצמה. זה הזעזוע האחרון, שמכאיל מאוד, אך גם פותח את השער לאור הגאולה. כך היה גם בגאולת מצרים – לפני הגאולה ממש, אחרי שכבר ניתנה בשורת הגאולה מפי משה רבנו, בא השלב המכאיב של "תכבד העבודה על האנשים", עד שמשו רבנו עצמו זעק לקב"ה: "למה הרעותה לעם הזה!". אך מיד אחר־כך החלו ניסי הגאולה, וכפי שהשיב הקב"ה למשה: "עתה תראה אשר אעשה לפרעה".

ואכן, מדברי חז"ל ברור שלפני הגאולה ממש מתחולל שיא ההידרדרות הכוללת של תקופת 'עקבתא דמשיחא'. הגמרא (סנהדרין צא, א) אומרת שבן־דוד בא כאשר "תתהפך כל המלכות למינות", וכאשר השפל מגיע לשיאו, "עד שיתייאשו מן הגאולה". זה הרגע שאחריו הגאולה עצמה מתחילה.

הבנה בדיעבד

אולם הבנה זו טובה רק כדי שלא ניפול ברוחנו וכדי שלא נפקפק חלילה באמונת הגאולה. בה'בעת צריכה להישמע הזעקה והתפילה לקב"ה שיסיתים החושך ושתבוא מיד הגאולה. הרבי מליובאוויטש מסביר בשיחותיו (התועודיות תשמ"ג כרך ב, עמ' 827) למה זעק משה רבנו לקב"ה "למה הרעותה", אף־על־פי שוודאי לא פקפק באמיתות הגאולה הקרובה, וודאי ידע שאין להרהר אחר מידותיו של הקב"ה. כי משה הבין שבראותו את צערם של ישראל ואת עול הגלות המחריף, מחובתו לזעוק לקב"ה "למה הרעותה".

יהודי שרואה את הירידה הגדולה של עקבתא דמשיחא, ודאי שאסור לו 'לחצדיקה' בנימוק שזה סדר הדברים לפני הגאולה. עליו להילחם בחושך ככל יכולתו – בהגברת הטוב, בתפילה לה', בתוספת אור תורה ומצוות וכו'. ועם זה, בדיעבד, אחרי שהתגברות החושך כבר הייתה, עליו להבין שזה היה שלב מעבר לקראת הגאולה הקרובה מאוד.

הגמרא (שם צחב, אומרת: "מה יעשה אדם ויניצל מחבלו של משיח? – יעסוק בתורה ובגמילות חסדים". תורה וצדקה וחיוק האמונה בגאולה מצילים את האדם מחבלי משיח, מקצרים את משך הזמן של 'צירי הלידה', ומזרזים את הגאולה.

מצפנו לא ייסר אותו, והוא לא התקשה לעלות על יצועו באותו לילה. אלא ששנתו לא ערבה לו. דמות מוכרת באה אליו בחלום והזמינה אותו לרין תורה. "קניתי את החלקה הסמוכה ל'מגלה עמוקות'. עליך לקבור אותי שם!", הזהירו האיש.

הגבאי התעורר נסער, אך החליט שלא להתרשם מהחלום. אלא שבלילה הבא נשנה החלום, ושולש בשלישי. העניין החל להטריד את הגבאי. "אולי יש דברים בגו", תהה.

בלב כבד פנה אל יורשו של ה'מגלה עמוקות' על כס הרבנות, הלוא הוא רבי יואל איסרליש, המכונה ה'ב"ח' – ראשיהתיבות של פירושו 'בית חדש' על ארבעה טורים.

האזין הב"ח לדברי הגבאי ושקל את הדברים. יש כאן שטר מכירה חוקי לחלוטין, אך כיצד אפשר לקבור אדם פשוט וזר סמוך לצדיק יסוד עולם?!

בסופו של דבר אמר הב"ח: "אם ראוי הוא האורח להיקבר בסמוך ל'מגלה עמוקות' – אזי בית'הדין פוסק שיש לו רשות להעביר את עצמו לשם!".

פסקי'הדין הזה הותיר את אנשי החברא קדישא נרעשים ונרגשים. לנפטר ניתנת רשות להזיז את קברו שלו. לא היה כדבר הזה!

במתח רב ציפו לבוקר המחרת, ומיד עלו לבית העלמין. כשהגיעו לחלקת הקבר של ה'מגלה עמוקות' הסתמרו אנשי החברא קדישא על מקומם בחלחלה – תלולית עפר חדשה התגבהה סמוך לקברו של הצדיק.

בברכיים כושלות מיהרו לקצה בית העלמין וחפרו בקברו של האורח. פניהם החווירו כשמצאו אותו ריק.

כעת הבינו כי האורח המוזר לא היה אלא צדיק נסתר. הם מיהרו להקים מצבה חדשה על קברו, והואיל ושם הנפטר נותר בגדר תעלומה כתבו "יגיד עליו רעו".

כעבור שנים היטשטש הכתוב על המצבה, וגבאי החברא קדישא הקימו מצבה חדשה ועליה חרטו:

"ציון לנפש חיה פה מצאנו, ודעת שמה לריק יגענו, יען כי נמצא קבור באשמנים ותמחנה אותותיו מרוב שנים, אכן יגיד עליה רְעָה גאון עוזנו, מגלה עמוקות ומגיה חשכנו, כי רב כבודה בשם תפארת, להישאר בדור דורים למזכרת, גבאי החברא קדישא זאת אל ליבם השיבו, ומצבה חדשה על קברו הציבו, תקב"ץ לפ"ק לבריאת ארץ ושמים".

(הסיפור נכתב בפנקס החברא קדישא של קרקוב ופורסם בהקדמת הספר 'מגלה עמוקות')

חיים יהודיים בתוך ההפיכה

לא נכנסו לתוך בית־הכנסת."

מביעים הזדהות

פרשנים ניסו לפענח את זהות רעולי הפנים. "שום צד לא רצה שהכתם יוטל עליו", מסביר הרב ערנטרוי, "ולכן למחרת היום התייצבו במרכז היהודי נציגי שני הצדדים והכחישו כל קשר לאירוע. הם הבהירו חד־משמעית שהיהודים הם חלק בלתי־נפרד מהעם האוקראיני ושאינן כל כוונה לפגוע בהם".

עם זה, בקהילה אין מסתכנים. "מיד אחרי האירוע כינסנו את חברי הקהילה. עשיתי כל שביכולתי להרגיע את כולם, אך לצד זה החלטנו להגביר את האבטחה". הוא מספר שבעקבות האירוע גם יהודים שכמעט לא נהגו לבוא לבית־הכנסת מביעים הזדהות ונכונות לסייע. "זו הנקודה החיובית של האירוע", הוא אומר.

מתכוננים לפורים

קרוב לעשרים שנה שווה הרב ערנטרוי בזפרוזה. בית־הכנסת שוכן בתוך מרכז קהילתי שבו מתקיימות פעילויות לנוער, לסטודנטים, לנשים ולילדים. הפעילות צמחה והתפתחה בזכות הסיוע של ר' לוי לבייב. יש במקום בית תמחוי גדול ואגפי סיוע נוספים. בניית מקווה טהרה בדרך. "אנחנו נעזרים רבות במשפחות השלוחים הרב מיכאל אוישי והרב דוד אליאס", מציין הרב

ביום ראשון שעבר, בשעת לילה מאוחרת, נשמעה סדרת פיצוצים בעיר זפרוזה שבאוקראינה. שבעה בקבוקי תבערה הושלכו זה אחר זה אל בית־הכנסת המפואר שבעיר. בחסדי שמים נגרם נזק קל בלבד למבנה. מצלמות האבטחה הצליחו לתעד ארבעה רעולי פנים שהיו אחראים למעשה.

מאז ההפיכה באוקראינה המוסדות היהודיים בכוננות שיא. "דווקא בזפרוזה לא חשבו שזה יקרה", מספר רב העיר ושליח חב"ד הרב נחום ערנטרוי. "העיר שלנו שוכנת בדרום־מזרח אוקראינה. זה מקום שקט יחסית. האירוע הדליק נורה אדומה בערים שכנות. הכול הבינו שזה כבר הרבה יותר רציני".

נס כפול

גורמי השלטון בזפרוזה רצו שהאירוע לא יפורסם, כדי שלא לחמם עוד יותר את המצב המתוח. אלא שהפיצוצים עצמם הזעיקו למקום עשרות עיתונאים וצלמים, והדבר פורסם ברחבי תבל. הרב ערנטרוי הבהיר לצוותי התקשורת כי הקהילה היהודית מבקשת להישאר מחוץ למהומות.

"איננו מביעים שום עמדה בסכסוך", הבהיר. "הקהילה היהודית מבקשת רק שקט ויציבות". הוא גם סיפר כי שעות מספר קודם זריקת בקבוקי התבערה ישבו בבית־הכנסת סטודנטים בשיעור שבויעי קבוע. "נס גדול היה שבקבוקי התבערה

הרב ערנטרוי על רקע בית־הכנסת שנפגע. ממשיכים

ערנטרוי, "הפעילות שלנו צמחה להיקפים גדולים בזכותם".

עד כמה מורגשת ההפיכה ברחובות? "החיים ממשיכים להתנהל, אבל יש אי־ודאות", הוא מספר. "כולנו מתפללים ומייחלים להחזרת השקט". ובתוך כל זה הוא עסוק עכשיו בהכנת סעודת פורים המונית ליהודי הקהילה. "בכל שנה משתתפים בסעודה כאלף יהודים. השנה אנחנו מצפים ליותר. מובן שהשמירה תתוגבר בהתאם, ייתכן גם שנפעיל מערך הסעות למי שחושש לנסוע לבדו לבית־הכנסת. אין לי ספק ששמחת פורים תבטל את כל הגזרות".

גפן בס"ד
החברה החרדית לביטוח ופיננסים

**ביטוח משכנתא
בתנאים מיוחדים**

כלל ביטוח צד ג' + צנרת + ביטוח לרעידות אדמה

077-444-7777(1)

מעוביין לקנות

**ספרי תורה
פסולים**

(גם מיועדים לגביה)
וכן כלי כסף, רימונים לס"ת,
כתרים, אצבעות,
מגילות אסתר פסולות ועוד...

052-9772525

סודות הגאולה

כל מה שצריך לדעת על הגאולה וביאת המשיח

סודות הגאולה

כל מה שצריך לדעת על הגאולה וביאת המשיח

ספר מרתק, מאיר עיניים, כתוב בסגנון קולח ובהיר, ניקוד מלא

טל' 1-700-704120

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

פינת ההלכה

הלכות פורים

שאלה: מה הן ההלכות המיוחדות כשפורים חל במוצאי שבת?

תשובה: תענית אסתר, שחלה ב"ג באדר, מוקדמת השנה ליום חמישי, שהרי אין צמים בשבת (אלא כשיום הכיפורים חל בשבת).

מי ששכח לצום ביום חמישי - יצום למחרת, בערב שבת. אם חלה ברית־מילה ביום חמישי, רשאים כל המוזמנים לאכול בסעודת המצווה (ואחריה) ולצום למחרת. ויש מן הספרדים שלא נהגו להפסיק את הצום לסעודת הברית.

אין להביא בשבת את מגילת אסתר לבית־הכנסת, אפילו במקום שיש בו עירוב, משום שאסור להכין דברים משבת ליום חול, אפילו בטרחה מועטת.

במנחה של שבת אין אומרים 'צדקתך', מכיוון שאין אומרים תחנון בערב פורים במנחה.

רוצים לדעת מה יהיה?

הספר שמסביר בלשון בהירה את חשיבות האמונה בביאת המשיח, מהי הגאולה, מה יעשה המשיח, כיצד יתגלה, ומה יקרה באחרית הימים

368 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-700-704120

"אבא, אמא, ספרו לי סיפור"

כרך ראשון בסדרה המכנסת את הסיפורים האהובים שפורסמו ב'שיחת השבוע'

63 סיפורים מופלאים על צדיקי ישראל מכל החוגים

עריכה חדשה | עיצוב מרהיב | 320 עמודים | כריכה קשה

להזמנות: טל' 1-700-704120

